

Pudasjärven kaupunki
kirjaamo@pudasjarvi.fi

Iin kunta, kirjaamo
Simon kunta, kirjaamo
Utajärven kunta, kirjaamo
Vaalán kunta, kirjaamo

SITOUMUSPYYNTÖ: KUNTAYHTYMÄ KAAREN* PERUSTAMINEN

Eduskuntakäsittelyssä olevat hankintalain muutokset käytännössä estävät pyyntöjen vastaanottajina olevien kuntien ICT-palveluntuotannon hankinnat Lapit Oy:ltä ja talous- ja henkilöstöhallinnon palvelutuotannon hankinnat Monetra Oulu Oy:ltä lakiesityksen mukaan kesästä 2027 alkaen, ja poikkeuksen käyttämisestä koskevaa kohtaa hyödyntäen hankintoja voisi jatkaa vuoteen 2030 asti.

<POISTETTU SALASSA PIDETTÄVÄ KAPPALE, (Julkl (621/1999) 24.1 § 17, 20 k)>

Valtakunnallisesti on arvioitu, että hankintalain muutos voi aiheuttaa erityisesti pienille kunnille kymmenien prosenttien kustannusten nousemisen ao. palveluissa, muutokustannuksia, tietoturvaan liittyviä riskejä sekä hankintaresurssin tarpeen (osaaminen, henkilöstöresurssi) lisääntymistä.

Pudasjärven kaupungin tahtotila on jatkaa nykyistä ICT-palveluntuotannon hankintaa mahdollistamalla se kuntayhtymämallilla, jossa kuntayhtymä omistaisi Lapit Oy:stä vähintään vaadittavan 10 prosenttia. Viranhaltija- ja työntekijätason keskusteluissa myös muut tämän viestin vastaanottajina olevat kunnat ovat pitäneet ehdotusta kannatettavana, mutta ovat korostaneet virallisen kannan puuttumista.

Sen sijaan talous- ja palkkahallinnon palveluntuotannon osalta Pudasjärven kaupungin alustava suunnitelma on ollut siirtää se kaupungin omaksi toiminnaksi perustamalla sitä koskeva yksikkö (ml. palkata tarvittava henkilöstö). Vastaanottajina olevat kunnat ovat kuitenkin toivoneet mahdollisuutta, että mahdollisesti ICT:tä varten perustettava kuntayhtymä järjestäisi myös talous- ja henkilöstöhallinnon palvelutuotannon.

Asian sitovalla ratkaisemisella on kiire, koska <POISTETTU SALASSA PIDETTÄVÄ OSA, (Julkl (621/1999) 24.1 § 17, 20 k)>

Pudasjärven kaupunki pyytää vastaanottajana olevilta kunnilta seuraavia sitoumuksia:

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI – Hallinto ja talous

- A) Kunta sitoutuu kuntayhtymä Kaaren perustamiseen yhdessä Pudasjärven kaupungin ja mahdollisesti yhdessä Iin, Utajärven ja Simon ja mahdollisesti joidenkin muiden kuntien kanssa kuntien kanssa ja **luovuttamaan tietohallinnon toimivallan kuntayhtymälle** siten kuin ICT-palveluntuotannon hankintojen tekeminen kuntayhtymän osin omistamalta ICT-palvelutuotantoyhtiöltä hankintalainsäädännön tai muun sovellettavan lainsäädännön mukaan edellyttää sekä tekemään tarvittavat sopimusten (mm. tietojärjestelmät) siirrot kuntayhtymälle siten kuin myöhemmin ohjeistetaan. **Tavoitteena kuntayhtymän talouden suunnittelussa on, että kunnalle aiheutuvat kustannukset eivät kasva nykyisistä.** Kunta sitoutuu osaltaan kuntayhtymän perustamisesta aiheutuvien Pudasjärven kaupungin tilaamien palveluiden kustannusten kattamiseen perussopimuksessa tarkemmin sovittavalla tavalla.
- B) Kunta sitoutuu kuntayhtymä Kaaren perustamiseen yhdessä Pudasjärven kaupungin ja mahdollisesti yhdessä Iin, Utajärven, Simon ja mahdollisesti joidenkin muiden kuntien kanssa ja **hankkimaan talous- ja henkilöstöhallinnon palvelutuotannon kuntayhtymältä.** Palveluntuotanto tehtäisiin ensisijaisesti kuntayhtymän omalla henkilöstöllä. Ulkoistaminen siten, että kuntayhtymä hankkisi palvelun ulkopuolelta edellyttäisi kuntayhtymän päätöstä. (Tässä tilanteessa kuntien tulisi luovuttaa toimivaltaa kuntayhtymälle ainakin, jos hankinta tehtäisiin in house -yhtiötä. Tällaista suunnitelmaa ei kuitenkaan tällä hetkellä ole.) Sitoutuminen sisältää velvollisuuden <POISTETTU SALASSA PIDETTÄVÄ OSA, (Julkl (621/1999) 24.1 § 17, 20 k)> siten kuin myöhemmin ohjeistetaan sekä tekemään tarvittavat sopimusten siirrot (mm. tietojärjestelmät) kuntayhtymälle siten kuin myöhemmin ohjeistetaan. **Tavoitteena kuntayhtymän talouden suunnittelussa on, että kunnalle aiheutuvat kustannukset eivät kasva nykyisistä.** Kunta sitoutuu osaltaan kuntayhtymän perustamisesta aiheutuvien Pudasjärven kaupungin tilaamien palveluiden kustannusten kattamiseen perussopimuksessa tarkemmin sovittavalla tavalla.

Sitoumus on sitova ja voimassa edellyttäen, että voimaan astuvassa hankintalaissa tulee olemaan sidosyksikköhankintoihin vähintään 3 % vähimmäisomistusosuusvaatimus (lakiesityksessä vaatimus on 10 %, mutta 3 %:kin vaatimuksen on arvioitu aiheuttavan vastaavan tarpeen).

Kuntia pyydetään ilmoittamaan Pudasjärven kaupungin kirjaamoon (kirjaamo@pudasjarvi.fi) viimeistään 30.4.2026 sitoutuuko kunta edellä kohtaan A, kohtaan B, ei kumpaankaan vai molempiin. Vastauksessa pyydetään ilmoittamaan diaarinumero 379/00.04.01/2026.

Allekirjoittaneen viranhaltijan esitys on, että Pudasjärven kaupunki sitoutuu molempiin kohtiin A ja B.

Seuraavassa ei sitovaa pohdintaa perustettavasta kuntayhtymästä kokonaisuuden hahmottamiseksi (asiat sovittaisiin mukaan lähtevien kesken neuvoteltavassa kuntayhtymän perussopimuksessa):

Kyseessä olisi kuntalain 61 §:n mukainen kuntayhtymä:

61 §

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI – Hallinto ja talous

PL 10, Varsitie 7, 93101 Pudasjärvi
kirjaamo@pudasjarvi.fi • puh. 040 826 6417 • pudasjarvi.fi
facebook.com/Pudasjarvi • twitter.com/pudasjarvi • instagram.com/pudasjarvenkaupunki

Yhden toimielimen kuntayhtymä

Muussa kuin lakisääteisessä yhteistoiminnassa kunnat voivat päättää, että kuntayhtymällä on vain yksi toimielin. Tällöin kuntayhtymän päätösvalta jakautuu jäsenkunnille ja kuntayhtymän toimielimelle perussopimuksessa sovituin tavoin. Toimielin vastaa kuntayhtymän toiminnasta, hallinnosta ja taloudenhoidosta.

Yhden toimielimen kuntayhtymässä jäsenkuntien tulee ainakin:

- 1) valita jäsenet 1 momentissa tarkoitettuun toimielimeen;*
- 2) valita tarkastuslautakunnan jäsenet ja tilintarkastusyhteisö;*
- 3) päättää tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapaudesta perussopimuksen mukaisesti. (21.5.2021/419)*

Yhden toimielimen kuntayhtymää koskevassa perussopimuksessa on 56 §:ssä mainitun lisäksi sovittava siitä, miten kuntayhtymän päätöksenteko järjestetään tilanteessa, jossa jäsenkunnat eivät ole tehneet yhtäpitäviä päätöksiä jäsenkuntien päätösvaltaan kuuluvassa asiassa.

Se, että kuntayhtymä vastaisi/tuottaisi kullekin kunnalle kunnan päätöksen mukaisesti joko ICT:n ja/tai talous- ja henkilöstöhallinnon palvelutuotanto järjestettäisiin esimerkiksi seuraavasti:

- Kuntayhtymän kirjanpidossa olisi erikseen ICT:n ja talous- ja henkilöstöhallinnon kustannusten seuranta > ali/ylijäämä tarkasteltaisiin erikseen molempien osalta, jolloin esimerkiksi vain toisessa mukana oleva kunta vastaa vain ko. toiminnan ali/ylijäämän osuudestaan.
- Toimielimessä olisi erikseen ICT-asioiden ja erikseen talous- ja henkilöstöhallinnon palveluntuotannon asioiden jaosto tai vastaava, jotka koostuisivat niiden kuntien, jotka ovat mukana kuntayhtymässä ko. toiminnan osalta, nimeämistä jäsenistä.
- Em. rakenne mahdollistaisi helpommin myös muiden kuntien mukaan tulon, ja toisaalta myös kuntayhtymästä eroamisen.
- ICT:n osalta kuntayhtymällä joko olisi lainkaan tai ei olisi pieni määrä (muutama henkilö) henkilöstöä. Henkilöstösiirto kunnista tehtäisiin ensisijaisesti vain, jos lainsäädäntö sitä edellyttäisi. (Käytännössä kysymykseen tulisivat nyt kunnissa pääasiallisesti ICT-asioita hoitavat henkilöt.) Toimintaa johtaisi alkuvaiheessa kuntayhtymän johtaja, mutta ICT-päällikön tai vastaavan palkkaamiseen varauduttaisiin etenkin, jos lainsäädäntö edellyttää myös henkilöstön siirtämistä.
- Talous- ja henkilöstöhallinnon palveluntuotantoon liittyen kuntayhtymällä olisi tarvittava henkilöstö (vrt. Monetralla nyt olevaa henkilöstöä). Yksikön toimintaa johtaisi laskentapäällikkö tai vastaava, joka toimisi esihenkilönä muulle talous- ja henkilöstöhallinnon palveluntuotannon henkilöstölle.
- Kuntayhtymän johtaja nimettäisiin ensisijaisesti oman virkansa ohella hoidettavaan tehtävään sisäisellä haulla osallistujakunnista. Johtaja ei osallistuisi omassa kunnassaan kuntayhtymää koskevaan päätöksentekoon esteellisyyden välttämiseksi.

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI – Hallinto ja talous

- ICT:n osalta tunnistetaan, että kunnilla on osin erilaisia toteutuksia ja tietojärjestelmiä käytössä. Perussopimuksessa määritettäisiin näihin liittyvät käytännöt jatkossa, ja huomioon tulee ottaa hankintalainsäädännön vaatimukset.
- Talous- ja henkilöstöhallinnon palveluntuotannossa tavoitteena täytynee olla käytännön syistä yhteinen tietojärjestelmätoimintaympäristö.
- Perustamistoimet tehtäisiin syksyn 2026 aikana, ja tavoitteena on kuntayhtymän toiminnan aloittaminen 1.1.2027. Toiminnan siirtymisajankohdat tarkentuisivat myöhemmin.

Pyyntö voidaan esittää myös joillekin muille kunnille (tästä pyydetään olemaan yhteydessä allekirjoittaneeseen).

Pudasjärvellä 23.3.2026

Henri Pätsi

hallintojohtaja

Lisätietoja allekirjoittaneelta ensisijaisesti sähköpostitse henri.patsi@pudasjarvi.fi

Esteellisyyden (yhteisöjäävi) muodostumisen välttämiseksi allekirjoittanut on irtisanoutunut Lapit Oy:n hallituksen jäsenyydestä kuntayhtymän perustamisen valmistelua varten.

*ainakin työnimi kuntayhtymälle